

EDITORIAL

Na světě není produktivnějšího člověka, než člověka, který prokrastinuje, řekl Bůh Mojžíšovi a vykašlal se na nějaké tvoření světa. Ano milí přátelé, je to tak, toto vydání je dílem čisté prokrastinace. Nejprve tedy předvánočního náporu práce, který nás donutil posunout listopadové číslo o měsíc a sloučit ho s prosincovým do jednoho dvojčísla. Dále pak mého záchvěvu produktivity dva dny před začátkem Mock zkoušek z IB. Někdo radši luxuje, někdo čistí e-mailovou schránku, já dávám dohromady časopis. Aspoň jsem měl z čeho vybírat.

Sice jste si na něj počkali, ale v tomto čísle jste se konečně i dočkali rozhovoru s Janem Tomáškem. Dalí ze série Matthewových pedagogických rozhovorů Vám nabídné již tradičně na otázku: „A jak jste se dostal(a) na Open Gate?“ anebo ukojí Vaše prahnutí po informacích o doktorátu pana Tomáška.

Když jsme u toho ukájení prahnutí, můžete si konečně přečíst konec Vaškovy povídky, na který jste čekali tak dlouho. Někteří z Vás již ví, protože si ho poslechli na autorském čtení časopisu 15. prosince, jiní se dozví až dnes. No a abyste nás nepřestali číst, protože dopsal povídku na pokračování Vašek, začal jsem jednu psát i já. Snad Vám změna stylu nebude vadit a budete se bavit i nadále.

Kdyby Vám ani to nestačilo, tak si můžete přečíst něco z poesie, názorových sloupků, či recenzi na stále ještě aktuální výstavu v Kunsthalle Praha. Tak neváhejte, pusťte se do toho a vkročte do nového roku se STUDENTem. Doufáme, že s ním krok uděláte i nadále. Hezké čtení.

Váš,
MIKI ŠKORPIL

ZPRÁVY

To by bylo, aby se v Brně Pražákům (ne)dařilo!

Po prvotním úspěchu v krajském kole jsme s Matthewem posbírali všechny síly (a že jich bylo třeba) a vyrazili 25. listopadu do Brna na vyhlášení celonárodního kola soutěže Školní časopis roku 2022.

Nevím, jestli to vstávání před pátou ráno za Cenu poroty opravdu stálo, protože mi nebylo úplně vysvětleno, co to znamená, ale každopádně jsem rád, že jsme neodjeli s prázdnou.

Vstávání však rozhodně stálo za doprovodný program, protože byl velmi zajímavý a nabitý osobnostmi politické žurnalistiky. Přestože jsme s Matthewem oba usoudili, že to asi není obor, ke kterému bychom tíhli, zkušenost to byla rozhodně obohacující. Upřímně doufám, že další generace časopisu budou v účasti v této soutěži pokračovat, snad jen bez těch zrušených vagonů cestou domů.

MiŠ

SLOUPEK

Na konci tohoto týdne proběhne první kolo prezidentských voleb a já se na něj opravdu těším. Ještě více na to druhé. Ne snad proto, že bych prezidentskou volbu až tak prožíval (přeci jenom ten jeden hlas takovou váhu nemá), ale protože pak to skončí. Dost bude pečení vánoček, focení se ve flanelových košilích s koťátky a lepení svého obličejce na výlohu obchodu ze všech stran.

Je samozřejmě pochopitelné, že každý kandidát se chce zviditelnit a nějak jinak vyprofilovat. Všechno má ale své meze, které kandidáti nezřídka překračují, jako například DanuSHE a její týden Danuše nebo Pavlova stylizace do pozice mocného lídra banánové republiky. Co mi však vadí ještě více jsou lidé, zejména obyčejní lidé bez jakéhokoliv dosahu, kteří mají potřebu neustále sdílet na sociálních sítích, koho budou volit. Zde se dá asi použít lehce otrěpaná a drzá, avšak stále aktuální fráze: „Kdo se ptal?“ Upřímně nikoho nezajímá, že zrovna Vy jste si vybrali Jaroslava Baštu, protože máte rádi zombie filmy a chtěli byste jeden vidět vždy na Nový rok. Nebo že zrovna pro Vás je Pavel Fischer super, protože se znal s Havlem. Bylo by tak fajn se konečně smířit s tím, že tam prostě někoho hodíte a uvidí se, protože Vy stejně asi nikoho neovlivníte, když Vás sleduje jen Vaše babička, která tam stejně hodí Schwarzenberga na starém volebním lístku. Stejně všichni víme, že budem nakonec volit Tomáše Zimu, protože vědět jako první, kdy se narodí gorilí mládě je přece základní předpoklad pro výkon funkce prezidenta

MiŠ

**CHCEŠ
PŘÍSPÍVAT DO
STUDENTA?
POŠLI NÁM
E-MAIL!**

ROZHOVOR s Janem Tomáškem

Rozhovor s Janem Tomáškem vedl Matthew Novák

Když jde po chodbě, všichni se otočí. Hříšníci se špatnou uniformou raději před ním utíkají... Řeč je samozřejmě o Janu Tomáškově, učiteli (hlavně) dějepisu. I když je úvod psán s velkou nadsázkou, tak autoritu JTom [džejtom] má. Pochází z Mostu, takže na neklidné prostředí školních lavic je zvyklý již od mládí. Na Open Gate je od roku 2015, a již rok poté dostal svoji třídu, aktuálně Septimu A. Ve volném čase se věnuje modelařině a čtení (nejen) historických knih a samozřejmě se stará o syna a dceru, ale jak sám dodává, tomu se nedá říkat volný čas.

První ze všeho Vám musím poblahopřát k dokončení doktorského studia. Takže ode dneška jste pro mě doktor Jan Tomášek.

No, tak je samozřejmě pravda, že jsem letos dodělal ten doktorát, ale já si na těch titulech tolik nezakládám :-)

Mě docela překvapilo, že jste doktorem filozofie...

De facto je historie filozofická věda, protože vše v podstatě z filozofie vychází. Všechny vědy, ať už je to matematika, biologie, ale i ta historie, začínaly otázkou: Proč jsme tady? Z čeho se svět skládá? I proto je historie vlastně skrytá filozofie.

Ale pojďme pěkně popořadě. Pocházíte z Mostu, a o mostecké oblasti se mluví jako o jedné z těch horších v republice, ne-li té nejhorší. Jak Vás tato oblast formovala v dospívání, respektive jaké bylo vaše mládí?

Divoké. *(směje se)* Já jsem typické panelákové dítě. Celé dětství jsem strávil na panelákových sídlištích, a v takových těch polorozpadlých barácích, kde jsem si osvojil řadu zajímavých schopností, například včetně toho, jak sundat z auta SPZ nebo emblém. Mimochodem, stačí šroubovák, a za dvě minuty je hotovo. A to, že jsem vlastně chodil na sídlištní základku, což bylo něco mezi školou a pastákem, tak se to projevilo na mém chování, které nebylo úplně ideální. Měl jsem náběh na dvojky z chování, a v jednu chvíli mi hrozilo i vyloučení. Život tam byl, a je, zaměřen trochu jiným směrem než tady. Mě osobně to dalo jakousi přímou. Když s někým mluvím, je velká pravděpodobnost, že se urazí. To si tedy s sebou nesu. Ale, na druhou stranu, tohle prostředí bylo v úplném kontrastu s prostředím u nás doma, které bylo velice podporující, milující a intelektuální. Takže já jsem tam vlastně vždycky byl ten největší hlupák a trvalo mi asi až do střední, než jsem si to uvědomil, a začalo mi to vadit.

Poté jste se tedy přesunul na střední školu, předpokládám také v Mostu?

Přesně tak. Střední soukromá podnikatelská škola Most. Byl jsem klasifikován jako moc hloupý na gymnázium, což tedy byla pravda. Přiznejme si to, že v té době bych přijímačky rozhodně neudělal, a kdyby úplnou náhodou ano, tak bych na gymnáziu nevydržel se svojí pracovní morálkou. Takže jsem šel na soukromou podnikatelskou školu, kde jsem se

učil ekonomii, marketing, management atd. Na té střední mi došlo, jak moc mi ujel vlak. Taky mi možná tehdy začalo trochu vadit, když mi ostatní lidé říkali, jak

vlastně špatně na tom jsem. Jo, a mimochodem jsem v patnácti poprvé otevřel knihu. *(směje se)*

Tak na to, že jste do patnácti nepřečetl jedinou knihu, tak od té doby jste do několika přispěl, a části dokonce napsal. Tomu říkám změna...

No, od té doby jsem strašný knihomol. Ta přeměna je jedna z mála věcí, kterou já taky na sobě shledávám zajímavou. Na té střední jsem se tedy začal trochu více zajímat o historii, a přišel jsem na to, že ekonomie a marketing je pro mě asi svět, kam nechci směřovat. Sice mi to šlo, ale moc mě to nebavilo. Měl jsem hodně volného času, tak jsem se sám začal doučovat dějepis, protože jsme ho měli jen jeden rok, a obecně jsem začal dělat více věcí po vlastní ose. Zároveň jsem byl taky první, kdo na té škole maturoval z dějepisu. To mi vlastně otevřelo obzory, a od té doby pro mě existovala jen jedna možnost, a tou byla historie. No, a proto jsem se přihlásil na Karlovku *(Karlova Univerzita pozn. red.)*.

A já si myslím že toto studium bylo velice úspěšné, pokud navážu na úvodní otázku.

Já jsem začal studovat dva obory, tedy archivnictví a

„Mně by ani ty krátké kalhoty nevadily.“

STUDENT

pomocné vědy historické. Naštěstí se během mého studia spojily, a tak jsem nemusel dělat dvojí zkoušku. Párkrát jsem si vyzkoušel i tu práci v archivu, ale to už bylo na mě moc byrokratické. Je to taková mrtvá práce. Na jednu stranu pracujete s velice zajímavým materiálem, na druhou stranu to ale není něco, co jsem chtěl dělat, přece jenom jsem hledal řeckně trochu více extravagantní živnost.

Když se řekne extravagantní, tak máte pravdu, že jedna z prvních věcí, co mě napadne je to učitelství. Takže pak to učitelství asi byla docela jednoduchá volba?

Já jsem se k učitelství dostal přes akademické prostředí. Poslední 4 generace u mě v rodině jsou učitelské, takže je to trochu taková rodinná obsese. Už od střední školy jsem věděl, že bych chtěl učit, ale spíše trochu starší studenty. Nějak jsem pochopil, že bych mohl mladší děti asi spíše děsit, a že je na to zapotřebí trošinku jiného vzdělání, jiné nátury, kterou já prostě nemám. Takže já jsem vždycky směřoval buďto na střední nebo na vysokou školu.

Jak jste se poté dostal na Open Gate?

Moje první šance, kde jsem učil, byla mezinárodní konzervatoř. Tam jsem učil dějiny umění a rétoriku. Poté jsem se dostal na Štěpánskou, což je základka v Praze. Tam jsem ale musel skončit, protože jsem odjel na studijní pobyt do Lipska. Tou dobou jsem mimo jiné také dodělal i pedagogické minimum, a tak jsem si řekl že je čas najít nějakou lepší práci. A tak jsem našel Open Gate. Vzpomínám si, jak mi pan Chára lakonicky odpověděl. Já jsem napsal sáhodlouhý motivační dopis, vyiplaný životopis, a prostě jsem všechno dotáhl skoro až do extrému. O pár hodin později mi doslova odepsal: „Přijďte se ukázat. PCH“ Tak jsem si řekl, že má asi zájem. :-)

Kromě historie Vás ještě baví různé jazyky. Jak jste se k této zálibě dostal?

Můj problém je, že mě sice baví, ale nemám na ně talent, prostě je nedokážu tak přirozeně absorbovat jako někteří jiní lidé. Ale vydělal jsem si angličtinu, němčinu, polštinu, latinu a lužicko-srbštinu. K lužické srbštině jsem se dostal tak, že jsem se specializoval na středověké dějiny a konkrétně na oblast Polabí a střední Evropy. Tam jsem se zabýval hlavně polabskými Slovany a slovanským prostředím. No a Lužičtí Srbové jsou vlastně nejmenším západním slovanským národem. Psal jsem v minulosti několik článků o nich, takže jsem se musel vydat do Budyšina, kde je speciální archiv, jsou tam lužickosrbské

školy a v Lipsku, které se bere jako centrum studia sorabistiky se lužická srbština dodnes vyučuje. Tam jsem měl unikátní jazykový kurz, kde jsem seděl sám s lektorem a naučil jsem se prostě základy. Tento jazyk je hodně podobný polštině, kterou jsem znal, takže to nějak šlo.

Zpátky ke škole. Teď cituji: „Na škole jste proslul nejen jako učitel, ale také jako nejlépe oblékaný člen učitelského sboru, který si zakládá i na dokonalosti uniformem u studentů.“ Chcete se k tomu nějak vyjádřit?

Že bych si na tom zakládal? Máme nastavená nějaká pravidla a těmi se řídím. V mém případě vždycky říkám, že nezakládám svoji identitu na motýlku. Spíš tvrdím, že když sundám motýlka, tak budu stejně nepříjemný a stejně nesnesitelný, jako jsem s ním. Je to něco, co nosím, protože se mi líbí, ale není to nic, bez čeho bych nemohl žít, nebo bych na tom stavěl svoji osobnost. Osobnost je vnitřní a dle mého názoru, je lepší zabývat se vnitřními věcmi než tím, co nosíme. Vlastně i v době mého nejvíce anarchistického období jsem se nikdy neztotožňoval s tím, co kdo nosí. Nikdy jsem si neřekl, že nosím toto, protože patřím k této skupině a vyjadřuju tím nějaký názor. Víím, že kdybych byl ve vašem věku a nosil bych uniformy, tak by mi to bylo jedno.

STUDENT

Když jsme u těch uniforem. Spousta studentů Vás vidí jako jakousi módní policii. Jakou část uniformy, případně styl nošení uniformy byste zrušil/zakázal?

Bílé boty. Ty prostě k uniformě nepatří. Ve většině případů odpovídá slavnostní a denní uniforma tomu, čemu se v etice říká business casual a business formal. To znamená něco, co je vhodné do práce a společnosti. No a tam platí určitá pravidla, která se navzdory všem trendům nemění. Jedním pravidlem je, že ke společenským kalhotám se kecky prostě nenosí. A když už, tak rozhodně ne bílá barva, a i tak to bude špatně. Další takový přestupek je nenošení pásku. Kalhoty, které nemají popruhy mají mít pásek anebo kšandy. Je to něco, co tam opticky chybí. Němci pro to mají krásný výraz *Augenrebs*, tedy, že to bije do očí na první pohled.

A je naopak něco, co byste vy přidal?

Já bych určitě přidal letnější variantu pro menší kluky. Dovedl bych si představit nějaké krátké kalhoty s klasickým

trikem, a s úpravou obuvi a vším okolo v letních parných měsících. Není to sice příprava na zaměstnání, protože třeba v práci, i když je sebevětší vedro, tak by se měla nosit košile s dlouhým rukávem a sako. Kromě toho bych ještě na základce zrušil kravaty, a nevnucoval bych jim společenskou obuv, přece jenom, jsou to pořád malé děti.

Co děláte ve svém volném čase?

Otázka dobrá, ale bojím se, že nemám zábavný nebo atraktivní styl trávení volného času, z dnešního pohledu bych to nazval možná i nudou. Rád čtu, jsem velký knihomol, teď mám aktuálně rozečteno pět knih. Pak se ještě věnuji modelařině a vyrábění diorám. Hlavně tedy plachetnice, ale i nějaké historické bitevní scény, nebo i papírové modelářství. No, a pak děti, ale to se nedá nazvat volný čas, to je spíš nástup na noční šichtu...

RECENZE

Poslouchat očima – Gregor Hildebrandt v Kunsthalle Praha

V obvodových zdech někdejší kulturní památky a původně trafostanice najdete jednu z nejnovějších a nejmodernějších galerií v Praze. Jde samozřejmě o Kunsthalle Praha, která brzy oslaví rok činnosti. Galerie se profiluje jako multifunkční kulturní a společenské místo společně s kavárnou a restaurací. Kvality všech ostatních aspektů této nově zrekonstruované budovy nemohu posoudit, jelikož jsem je zatím neokusil, o galerijních prostorech a umělecké koncepci projektu však poreferovat mohu.

Na rozdíl od některých jiných institucí, které mohou působit až příliš zkosnatěle nebo vlastenecky (GHMP, dívám se na Vás) se Kunsthalle snaží provozovat svěžší přístup k umění, viditelný zejména ve výběru výstav. Po pár úvodních a řeckně testovacích krátkodobých expozicích a pár happeninzích odstartoval v Kunsthalle sérii výstav žijících zahraničních umělců Gregor Hildebrandt. Tento rodák z Bad Homburgu, který je však úzce spjatý s Berlínskou uměleckou scénou se tak na dalších pět měsíců

stal jakousi tváří Kunsthalle Praha, protože jeho výstava byla téměř jediným aspoň trochu viditelným dílem této instituce. O nějaké vrstvené angažovanosti v Bůhvíkolika částech

kultury tedy rozhodně nejde.

O co méně se však Kunsthalle věnovala jiným projektům, o to více úsilí vložili do Hildebrandtovy výstavy *A Blink of an Eye and the Years are Behind Us*. Zejména chvalitebná je až nezvykle úzká spolupráce s autorem. Nejenže se v prostorech Kunsthalle odehrály již tři křty alb vydaných u Hildebrandtova labelu či série přednášek za účasti hostů vybraných Hildebrandtem, ale dokonce se promítá každou poslední středu v měsíci umělcův výběr filmů. Je tedy

jasně vidět, že si kurátoři s výstavou dali opravdu práci a že se jí snaží udržet při životě a aktuální po celou dobu jejího trvání. K tomu přispívá i velmi detailní a obsáhlá brožura, kterou rozhodně stojí za to prostudovat. Konečně se člověk dozví více než pouze rok výroby, materiály a kdo dílo zapůjčil, což je v dnešní době docela zázrak. Opět si tedy kurátorský tým (a především hlavní kurátorka Christelle Havranek) zaslouží pochvalu.

Teď už však k výstavě jako takové. Hildebrandt se ve svém díle věnuje primárně práci se zvukovými nosiči. Zároveň však nepoužívá vůbec zvuk jako takový. Můžete si tedy například nakoukat 100 nejlepších písní Jacquese Brely nahraných na magnetofonový pásek a vyvěšených na zeď, aniž byste jedinou slyšeli. Jde rozhodně o zajímavé médium, někdy to však působí, že u Hildebrandta forma přerostla obsah. Přestože jde velmi často o technicky nesmírně působivé kousky, trochu všímavějšího pozorovatele napadne otázka významu. Tedy co tím vlastně

POESIE

Hildebrandt chtěl říct? Nemohu říct, že by s tím autor bojoval pořád, protože velká část jeho děl je prostě zachycení doby a místa, tedy takový opus na Berlínskou uměleckou, indie a hudební scénu. Přesto občas nezbyvá než si klást otázku: „No a co?“ Základním nedostatkem Hildebrandtovy tvorby je tedy absence důvodu vzniku díla, něčeho, co by autor chtěl sdělit.

Tím nechci říct, že nejde o zajímavou polemiku s formou a významem hudby. Nabízí se tedy vysvětlení, že Hildebrandtova díla jako taková, nahlížena jednotlivě opravdu postrádají nějaký hlubší obsah, ale že zároveň jeho celé dílo nahlíženo holisticky vytváří určitou dialektiku mezi hudbou a hudebními nosiči a otevírá téma hudby v našich životech. Návštěvníky tedy provází otázka, jako jaká je role hudby v dnešním světě, jak úzce je spojena hudba pouze se zvukem a jak důležitá je její grafická úprava (tedy úprava hudebních nosičů, ale i plakátů či jiných doprovodných dokumentů).

Výstava rozhodně stojí za vidění, protože i když v ní nenajdete hlubší smysl, jde stále o impozantní tvorbu jednoho z předních německých výtvarníků. Hloubkové pojetí výstavy nabízí také živější dialog s návštěvníkem, což téměř každý jistě ocení. Výstava je k vidění do 13. února 2023. ■

Pšššt.

jsem jako čokoládová figurka
pod mojí kůží je matoucí prázdno
zaplně mě svým zájmem
nebo mě celou znič

jsem odkvetlá pampeliška
a ty mě drobným pohybem rtů
posíláš do nebe

jsem studená káva
nechal jsi ji vystydnout
zapomněl jsi na ni.

Umírající polibek
seschlá květina
v šeru
ušlapaná
umírající
tak oranžová
zoufalá
osamělá
a ty jsi to s ní
přesto zkusil
a políbil její
bolavé rty.

Zmizela jsi a já jen přemýšlím, jak se ti daří.

zmizela jsi jako bys tu nikdy nebyla
promiň mi, že jsem neslyšela tvůj hlas
že jsem nerozeznala slzy štěstí
od těch co bolí, když skapávají na zem
a ty tak sedíš ve svém pokoji
koukáš do zdi
má mě vůbec rád?
a nechceš znát odpověď'
hroutí se ti svět
a ty jen tak ležíš
a přeješ si být mrtvá
ale tam venku zpívají ptáci
je tam teplo a lidé
svazují své osudy kovovými prstýnky
a polibky
které nejspíš chutnají všelijak
ale hlavně sladce
jenže ty jsi smutná
a nikdo tam nebyl
aby tě objal
promiň, že jsem tě neudržela.

ANDREA KOČOVÁ

POVÍDKA–Rodinná tragédie, 4. část

Uběhlo pár měsíců a postupně ztrácím kamarádky, které si Vilmička, velmi pracně, našla. Je těžké se v osmnácti letech celý den bavit jenom s osmiletými dětmi. Zatímco ony si chtějí hrát s panenkami, skákat panáka, nebo jezdit na skluzačce, já bych ráda zašla s někým do kavárny, povídala si o knížkách a o současném dění ve světě. Aspoň že ten florbal mě baví. Je to sice trochu jiné, než hokejbal, ale rychle jsem si zvykla. Navíc, je to jediné odreagování, při kterém úplně nemusím předstírat, že jsem dítě, i když nemohu podávat plný výkon na který jsem byla zvyklá, protože Vilmička nemá ještě tak vytrénované tělo, jako jsem měla po letech trénování a dospívání já. Taky by bylo zvláštní, kdyby ze dne na den zdokonalila svoji techniku. Hrozná to bylo i doma. Starali se o mě jako o dítě a nemohla jsem dělat věci, co mi povolovali dřív. Musela jsem chodit brzo spát, nemohla jsem se jen tak poflakovat sama po městě a měla jsem jenom omezený čas na počítač a televizi. Kničky mi dávali v podstatě stejné, jako jsem četla já v jejím věku. Občas jsem se vplížila tátovi a maceše do ložnice, kde měli knihovnu, a vzala si něco pro starší čtenáře, protože mě ta infantilita už ubíjela. Jednou mě bohužel přistihli, když jsem četla nějaký horor a okamžitě mi ho zabavili, že bych prý pak nemohla spát a měla zase zlé sny. Od té doby si ložnici zamykali a neměla jsem tak k normální literatuře přístup.

Když jsem už přišla o všechny kamarádky a kamarády ze třídy, protože jsem při hraní dětských her neukazovala dostatečný entuziasmus a neměla jsem si s nimi co říct, zkusela jsem si najít starší kamarády. Jenže ti se samozřejmě také nechťeli bavit s malou holkou, byť jsem byla ve skutečnosti starší než oni. Opět jsem se utápěla v samotě, ze které jsem se chtěla vynořit. Jako dospělá jsem měla aspoň nějaké kamarády, nebo jsem si to aspoň myslela. Za celou tu dobu, co jsem zmizela z povrchu zemského, se o mně nikdo nezmínil. Škola se neptala rodičů, co se mnou je. Když jsem náhodou potkala svoje bývalé kamarády, nepozdravili mě, přestože Vilmičku znali a nikdy jsem neslyšela, že by se o mně zmínili, že by měli o mě strach a zajímali se, kde jsem. Mohla bych jim teoreticky vysvětlit, co se stalo a dokázat jim, že jsem to já, ale těžko by mi

STUDENT

to uvěřili. Jediné co jsem dělala je, že jsem počítala dny, dokud zase nevyrostu. Je to ironické; to, co mi chybělo předtím teď mám, ale vše ostatní jsem ztratila.

Na oslavu devátých narozenin byla pozvána jen rodina. Dostala jsem jen nějaké hračky a oblečení a musím si hrát s dětmi příbuzných Vlasty. Po třech úmorných hrách pexesa, jednoho člověče nezlob se a hádání se o nejlepších skinech v nějaké hře dostala asi moje nevlastní sestřenice nápad zahrát si na schovávanou. Jako první jsem vykřikla „nepykám!“, takže hledání našťestí padlo na někoho jiného. Chlapec začal počítat a já mám geniální plán. Jdu dolů do přízemí, procházím kolem dospělých, kteří drbou příbuzné, co nepřišli, a jdu do koupelny. Otevírám okno a vylézám ven. Je sice trochu chladněji, ale to přežiju. Běžím ulicí a zastavuji se u domu záhadného muže. Bouchám na dveře, ale nikdo neotvírá.

„Snad nehledá další obětí?“ říkám si. Obcházím dům a hledám marně jiný vchod či otevřené okno. Zkouším zase bušit na dveře a na okna, ale nic. Dostanu radikální nápad. Pár ulic vedle bydlí jedna moje kamarádka, vlastně teď taky bývalá, z hokejbalu. Dojdu tam a zvoním na zvonek. Otevře mi její máma.

„Copak si přeješ, holčičko?“

„Dobrý den, je Nina doma?“

„Je, zavolám ji.“ Ninina máma dodrží svého slibu a Nina se dostaví ke dveřím a její mamka nás nechá o samotě.

„Můžu ti nějak pomoci?“ ptá se zmateně.

„Bude to znít docela šíleně, ale musíš mi věřit. To jsem já, Sabča.“

„Jaká Sabča?“

„No, Sabča. Hráli jsme spolu hokejbal.“

„Já ale žádnou Sabču neznám. A copak bych hrála hokejbal s o deset let mladší holkou? Co to povídáš prosím tě?“ Co tím myslí že žádnou nezná? Třeba se jí připomenu nějakou vzpomínkou.

„Chodili jsme spolu i do třídy, ale já jsem nebyla malý dítě, to... no to je teď jedno, ale vzpomínáš třeba, jak jsme šli jednou z tréninku lesem a pode mnou se propadla ta lávka, zlomila jsem si nohu, ale obě jsme se tomu hrozně smáli a já do toho brečela, takže jsme se tam váleli smíchy asi deset minut, než jsme někoho zavolali, aby mě odvezli do nemocnice? Byli jsme tam jen my dvě, to by přece nějaká náhodná holka nevěděla, ne?“ Po celou dobu přesvědčování se na mě koukala zvláštním výrazem, jako by si myslela, že jsem blázen.

„Lávka se propadla pode mnou a zlomila jsem si nohu, smála jsem se a brečela deset minut, než jsem zavolala, já. Byla jsem tam sama, takže nevím, odkud to máš a co si vymýšlíš. A teď běž, za chvíli ti dávaj Večernička,“ řekla a zavřela dveře. Chvilí jsem stála v šoku. Došlo mi, že mám jenom dvě řešení. Buď přežít znova devět let do doby, kdy jsem změnila tělo, přestat si hrát na někoho kdo nejsem a vidět co se stane, zároveň znovu procházet školou a gymplem a být obklopena dětma, nebo se na to všechno vykašlat. Utéct a žít na vlastní pěst nepřicházelo v úvahu. Co bych jako děcko zmožila?

Šla jsem tedy k mostu. Dívám se dolů na kamenitou řeku. Když skočím připaženou šipku, mohlo by to být rychlé. Lezu na zábradlí, když v tom slyším:

„Zas tak hrozné to snad není.“ Slezu, otočím se a tam stojí dívka. Přijde mi povědomá. Chvilí si jí prohlížím a pak hrůzou vytřeštím oči a chci křičet, ale šokem mi nejde ani to. „No co koukáš? Ten mladý chlap předtím sice vypadal fit a zdravě, ale ukázalo se, že měl AIDS a přišel jsem na to moc pozdě. A já ještě nehodlám tady skončit. Takže jsem si potřeboval půjčit nové tělo a ty jsi byla zrovna po ruce,“ povídá mi. Po delším zkoumání si všimnu, že v ruce drží hůl s mosaznou hlavou chameleona.

„To... to jste Vy?“

„Ano, jsem to já. Myslíš si, že jen tak chodím po světě a pomáhám lidem v nouzi? To je pod moji úroveň. Potřebovala jsem novou tělesnou schránku. Jenže já nemůžu jako vy lidi jen tak někoho zabít a převtělit se, jako jste to udělala vy. My zabít nemůžeme. To by mě vyloučili a to nechci. Ale existují jistá kouzla, která mi s tím pomohou. Přesně ta, se kterými jste mi pomohla Vy. Jenže to neznám, že si teďka budete dělat se svým novým tělem, co chcete. Stále pro Vás mají plán. Jako pro každou obětí; jenže musíte dožít přirozeně. Takže se teďka vracte domů a pokračujte v žití.“ Nevěřila jsem svým uším a očím, ale bylo tomu tak. Jenže nehodlám být součástí něčího plánu.

„A co když prostě skočím?“

„Zkuste to.“ Znělo to chladně a výhružně, jako by si to nepřála. Přesto jsem ihned vystřelila na zábradlí a skočila. Vítr mi foukal do tváře a mělká voda se rychle přibližovala. Těsně před zemí jsem se však zastavila a náhle letěla nahoru jako při bungee jumpingu. Přistála jsem pomalu zpět na mostě. „Prostě ti nedovolíme jinak, než přirozeně, zemřít,“ řekla mi osoba s mou dřívější podobou.

„Kdo my? A kdo jsou oni?“ ptám se zmateně.

„Vše se včas dozvíte,“ odpověděla klidně. Najednou někdo, ke komu jsem stála zády, zakřičel:

„Co tady děláš? Proč jsi utekla?“ Otočila jsem se a tam stála Vlasta. Když jsem se podívala zase na druhou stranu, byla čarodějnice pryč. Chtě nechtě jsem šla za Vlastou dožít svůj osud.

Konec

VÁCLAV VOSTOUPAL ML.

POVÍDKA–Banalita, 1. část

Když jsem nastupoval do vlaku, nevěděl jsem, kam dojedu, ani kudy, ani vlastně proč opouštím svůj pohodlný život majitele papírnictví v malém obchůdku na Vinohradech, a proč nasedám na vlak směr Berlín, kde jsem neměl žádné příbuzné ani známé. Prostě jsem se tak jednoho hnusného dne rozhodl, že když zase nikdo do obchodu nepřišel a paní Pěničková mi zase nepřinesla vajíčka, že to je opravdu vrchol, a že to nebudu trpět a půjdu ve stopách strýčka, který byl velký cestovatel a ve svých 72 letech se ztratil kdesi v Alpách, ale aspoň mohl na konci svého života říct, že něco viděl a něco zažil.

Tenhle strýček mi často vyprávěl o svých příhodách a patáliích, které zažil v zahraničí. Třeba mi povídal o marockém stylu nakupování; jak se tam všichni hádají o všechno a musíte i o fík smlouvat, aby vás neošidil nějaký arabský překupník, který tam těch fíků měl milión a že i o parkování jste se museli hádat, protože když viděli turistu, tak se s ním přeli o každý dinár, a tak jednou strýček uhádal parkování pouze za dva dináry a ten pán na něj byl tak našťvaný, že mu objel auto klíčkem. Ale strýčkovi to nevadilo, protože auto bylo z půjčovny a on ho tam vrátil a vesele se vydal nepoškrábaným vlakem dál směr Casablanca, odkud se trajektem vracel do Evropy.

A nebo mi jednou vyprávěl, jak odjel do Ameriky, aby si prohlédl národní parky a tam viděl medvěda asi pět metrů od sebe, ale prý se vůbec nebál, což jsem mu jako malý nikdy nevěřil, ale on na tom trval a prý se ještě přiblížil k tomu medvědovi, ale dál se nikdy nedostal, protože na něj zavolala moje maminka, aby šel k jídlu a nechal už těch svých historek. A on na mě u jídla vždycky pak pokukoval, jestli jsem mu to jako uvěřil a já dělal, že jako jo, protože mi ho bylo líto, a vlastně jsem mu i chtěl věřit, že od toho medvěda byl fakt jen takhle kousek.

Takhle jsem si zase po dlouhé době myslel na svého ztraceného strýčka, kterého už asi nikdo nikdy nenajde, protože v Alpách jsou lesy husté, když jsem nastupoval na vlak směrem do Berlína, s finální destinací Lyon, kam jsem také měl jízdenku, abych tam začal nový život. Nevěděl jsem ještě, jestli si tam otevřu nové papírnictví, nebo jestli se vydám na úplně novou dráhu, třeba že bych studoval na Sorbonně (tenkrát nebyl zeměpis zrovna můj kamarád a já nevěděl, že Sorbonna je v Paříži), třeba dějiny umění.

Víte on takový život majitele papírnictví vlastně není tak nudný, jak se zdá. Měl jsem svůj obchod v Korunní ulici a to byl takový můj malý ráj, protože jsem se tam s každým znal a když šla paní Pěničková okolo, tak jsem se jí ptal, jestli už jí sestra přivezla z vesnice vajíčka a ona vždycky říkala, že je přinese zítra, ale nikdy je nepřinesla, protože byla lakomá. Ale stejně jsem ji měl rád. Vždycky se u mně zastavila a popovídala si se mnou, protože věděla, že se v práci trochu nudím, když zrovna není přelom srpna a září a já nemám moc zákazníků, protože kdo by taky chodil celý rok do papírnictví. Tak si se mnou vždycky povíдалa a pomohla mi aspoň nějak vyplnit den.

Ale stejně trvám na tom, že můj život nebyl nudný. Někdy jsem si třeba mohl vzít dovolenou, když se vrátil ze zahraničí můj bratr, který je úspěšný režisér a domů se vrací jen zřídkakdy, ale když už přijede, tak po mně převezme obchod a já si můžu dát chvíli oddech a to pak jedu někam na dovolenou, třeba za kamarádem na Vysočinu, kde má statek a usadil se tam s rodinou. A to jsme pak vždycky celý víkend pili a povíдали si a přes týden jsme pak s jeho dětmi jezdili na výlety a já ty jeho děti bral jako vlastní, protože žádné vlastní nemám a někdy mi to chybí, tak si to aspoň takhle vynahrazuji. Ale bratr se nikdy nemohl vrátit na déle než týden, takže já jsem taky měl dovolenou jen týden v roce a pak jsem pracoval v obchodě po celý rok.

Stejně jsem se tam ale nepředřel, protože jsem si jen celé dny povídal s paní Pěničkovou a koukal na páničky se psy, jak si to vykračují do nedalekého parku. Pracovních povinností majitel papírnictví nemá mnoho a přesto tu jsou. Je to třeba: třídění nového papíru, prodej papírnických pomůcek, třídění starého papíru, inventura, třídění středně starého papíru a udržování kontaktu s přednostou odboru papírníků. Zrovna pan přednosta Dvořáček byl moje oblíbená osoba. Ten si vždycky po obědě vzal láhev Becherovky a zamkl se do kanceláře a tam štkal až do tří, až se to ozývalo celým papírovým koncernem, ale nikdo na to nemohl nic říct, protože to byl pan přednosta. A pak ve čtyři hodiny každý den na minutu přesně pláč ustal a pan Dvořáček vyšel z kanceláře a byl žoviální jako vždy a choval se zas jako prase a sekretářku plácnul po zadku, a já že jsem to věděl, že takhle štká, tak jsem tam chodil vždycky až po čtvrté hodině, abych ho viděl rozveseleného, ale zas jsem musel koukat na ty jeho sexistické nářky. Ale musím říct, že tyhle přátelské vztahy s panem Dvořáčkem se mi dost vyplatily, protože jsem vždycky měl pak dvouprocentní slevu na papír, která byla teda vytrpěná těmihle návštěvami, ale stála asi za to.

Na to všechno jsem myslel, když jsem koukal na Prahu za oknem vlaku. Na tu naši krásnou českou Prahu, kterou já jsem se teď rozhodl opustit, protože mi nebyla dost dobrá, a protože už jsem pana Dvořáčka nemohl poslouchat a protože mi paní Pěničková nepřinesla vajíčka. Je až banální, jaké maličkosti dokážou člověka přinutit k odjezdu, k absolutní změně. Ale možná jsou to právě tyhle banality, které určují náš každodenní život, protože každý nemůže být James Bond a zachraňovat svět, ale naopak musí většina lidí být Haňtba, aby bylo koho zachraňovat a aby vlastně na tom světě někdo byl a chodil s pejsky do parku a nosil vajíčka a prodával papír. A z čeho jiného by se měl skládat život takhle banálního člověka, jako jsem například já, když ne z banalit jako takových, z absolutních maličkostí, které mají přesný řád a dávají člověku jistotu. No a když se ten řád naruší, tak nutně musí přijít nějaká změna, která se buď usídí hluboko a tam začne hnisat jako rána a nebo se prostě projeví a člověk nasedne do vlaku směr Berlín s finální destinací Lyon, aniž by věděl, co tam bude dělat. Takhle jsem si teda ospravedlnil svůj odjezd.

Najít si místo ve vlaku nebylo vůbec těžké, nejspíš protože takový přerod jako jsem měl já nemá zas tolik lidí, aspoň tedy ne najednou a tím pádem ani tolik lidí nejede do Berlína. A pak taky když už ten přerod mají, tak se nemusí rozhodnout jet do Berlína, ale můžou odjet třeba do Paříže nebo do Říma. Nevím o moc lidech, co by se po přerodu přestěhovali do Ameriky, protože tam o osvětlené lidi nikdo moc nestojí, koukněte se třeba jenom na ten Salem nebo na jakékoliv volby. Takže vlak do Berlína byl vesměs prázdný a v kupé bylo dost místa. Bohužel to ale také znamenalo, že jsme si neměl s kým povídat a musel jsem po většinu cesty jen tak koukat kolem sebe a nebo si číst v novinách, které mi ale nevystačily ani do Holešovic.

Tam našťestí do kupé přistoupila dívka s taškami plnými věcí, rozličných věcí jako třeba fotek, jídla, oblečení, hodinek, plastových kachniček a vůbec všemožného harampádí, které tak člověk za život nasbírání a nechce se ho pro sentimentální hodnotu vzdát. Tahle dívka to ale určitě nenasbírala, té mohlo být nanejvýš tak dvaadvacet a nepůsobila úplně jako sběratelský typ. Obecně nepůsobila moc dobrodružně, měla mastné vlasy, unavený výraz a postavu, která aktivnímu

životu nenasvědčovala, a i když se člověk někdy v lidech plete, z pozdější konverzace vyplynulo, že jsem nebyl daleko od pravdy. Teď si ale sedla naproti mně a já se jí uvolnil, protože mám dlouhé nohy a musím si je vždycky někam zastrčit když sedí někdo proti mně. Z koutku se jí odlepila jedna slza, asi jako kdybyste chtěl ocelovou kouli přilepit Herkulesem a kutále la se dolů po jejím obličejí závratnou rychlostí a já si říkal jestli je to kvůli těm mým nohám, že jsem se jí uvolnil a jí to tak dojalo nebo jestli už byla nakřápnutá z předtím. Zeptal jsem se jí tedy, jestli se v pořádku a ona začala horlivě vyprávět:

Pokračování příště.

Miš

POESIE

Vánoce aneb přibírání zase po roce

Vánoce, Vánoce přicházejí,
A pak to nějak pokračuje.
A je to hezké, to ne že není,
Jen mě to opět strašně vystresuje.

Vánoce mají tak nějak dvě stránky,
Nikomu nechci se honit za dárky.
Ale je super jíst cukroví a koukat na
pohádky,
Ale už ne to všechno shodit zase
zpátky.

Tak jasně, to všechno jídlo je skvělý,
Kdo netěšil by se na pečení.
Ale v lednu jsou potom fitka plný,
I když v únoru už tam pak nikdo není.

To jsou ty předsevzetí novoroční,
Začnu jíst zdravě, pár kilo shodím.
Jenže člověk je línej a pak co si počni,
Vždyt'běhám jen když se za vlakem
honím.

Běžnou otázkou je: tak proč jíst tolik?
To všichni ti příbuzní můžou za to.
Díky nim je ze mě žrout a taky
alkoholik,
A stejně střízlivá nikdy nemám na to.

Je všem sice známo že i pití má
kalorie,
Ale na to přece nikdo nemyslí.
Stejně pak už netuším která bije,
A místo zpívání koled plácám
nesmysly.

Ve výsledku je mi špatně z přejídání,
A k tomu z pití na zvracení mi je.
Ještě že neslavíme i díkůvzdání,
To už by byla vážně tragédie.

Ale aby to nebylo jen negativní,
Vánoce jsou akce docela fajnová.
Jen prostě každý pak má pupek pivní,
A nejhorší postava je vždy ta lednová.

Ale žádné stres tady není nutnej,
Vždyt'naše těla nejsou celý život náš.
Tak najež se pořádně a vše ochutnej,
Hlavně že si pořádně do nosu dáš!

LENKA SIKOROVÁ

Jiskrné dlaždici tají se dech
Když na ni padáš po ústech
Jiskrné domy maj pohled kamenný
Když o ně brousíš rameny

Stojí dům a každé patro má sto bytů
Sto pater výšky táhne se
A v každém bytě jiný vkus

Sousedí navzájem vymezují ploty
Vůči vkusu bez vkusu
A stejně všichni koušou do jablek

V SVJ sedí zástupci sto rodin
A každý má jinou představu
O chodu domu a světa všeho
A tak se nikdy nedomluví nic
I když se mluví hodně
To nemůžu říct

Vše velké již bylo stvořeno
A teď je čas odpočinku
A nám nezbyvá než sledovat pád
A měřit poločas rozpadu

Bludičko nesmělá
Pradávných časů
Ukaž mi vzpomínku
Na lesní laň

Ukaž mi vzpomínku
Na lunu nad loukou
Na noční oblohu
Když hvězdy spí

Haleny do kouře
Přimhouří oči své
Naposled svitnou

Bez světla beze hvězd
Nechám se lampou vést
Svou zimní cestou

Obklopují mě kurtizány
ale lesk aby pohledal
všude jen bída
a bídník Balzac
se na mě
zeširoka směje

Berlínské hospody
Oželel Hospodin
Proto milá Mahuleno
Je tam strašně zahuleno

Paříž není Kroměříž
Kroměříž není Paříž.

Miš